

třebas ne výslovně, přece však závazně práva uplatnití zmatečnost z důvodu, o němž jde, a to s účinností nejen pro první hlavní přelíčení, nýbrž i pro všechna následující, při nichž spolupůsobil dotyčný vyloučený soudce. Na věci nemění nic, že podle § 70 tr. ř. jest vyloučený soudce povinen oznámiti bezodkladně přednostovi soudu poměr, který jest důvodem jeho vyloučení, a že se podle § 71 tr. ř. má každá soudní osoba od okamžiku, kdy se dověděla o důvodu ji vylučujícím, zdržeti všech soudních jednání pod neplatností těchto úkonů, poněvadž obžalovaný a jeho obhajoba měli ze své strany možnost čeliti procesuální závadě, o níž jde, včasným uplatňováním práva jim podle zákona (čís. 1 § 281 tr. ř.) příslušejícího. Stanovisko zmateční stížnosti je neudržitelným, nemajíc opory v jasném doslovu zákona, a přičic se jeho zjevnému účelu. To platí pro souzený případ tím spíše, ano poslední hlavní přelíčení, jež se konalo před týmž senátem jako předposlední hlavní přelíčení (aspoň z počátku) jest jen pokračováním v předposledním hlavním přelíčení, takže tvořilo s ním jednotný celek.

Odvolání obžalovaného do nepodmíněného odsouzení bylo zamítnouti ze správných důvodů nalézacího soudu; podmíněné odsouzení je v souzeném případě podle § 2 zák. o podmíněném odsouzení vyloučeno. Bylť obžalovaný rozsudkem okresního soudu ve Vyškově ze dne 2. července 1920 odsouzen pro přestupek předražování podle § 7 čís. 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., tedy pro čin, který má podle § 22 téhož zákona v zápětí bezpodmínečnou ztrátu práva volebního, prýště již podle pojetí zákonodárcova z pohnutky nízké a nečestné. Třebas usnesením téhož soudu ze dne 12. září 1922 bylo vysloveno, že se obžalovaný ve zkušební době dvou roků osvědčil, přece od této doby do doby, kdy spáchal souzené trestné činy, to jest do podzimu 1926 a června 1927, neuplynulo ještě pět let, takže tu není předpoklad § 2, odst. (2) zák. o podm. odsouzení.

Čís. 3783.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

Je-li zaměstnavatel jako soutěžitel alespoň stejnou mírou dotčen závadnou činností obžalovaného jako všichni ostatní soutěžitelé — roz. obchodníci mající společné hospodářské zájmy (§ 46 odst. 1 zák. o nekalé soutěži) —, není závady, by mu nebyla přiznána aktivní legitimace k trestnímu stíhání úplatce podle § 34 odst. 3 zákona.

K pojmu »prospěch« podle § 30 zákona proti nekalé soutěži.

»Nekalý« postup ve smyslu § 30 zák. čís. 111/1927 lze spatřovati i v porušení smlouvy, k němuž měl býti kdo podplácením pohnut.

(Rozh. ze dne 22. února 1930, Zm I 472/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 22. března 1929, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podplácení podle § 30 (1) zá-

kona o nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu nalézacímu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti soukromého obžalobce, dovolávající se důvodů zmatečnosti čís. 5, 9 a), b) a 10 § 281 tr. ř., nelze upřít úspěch. Napadený rozsudek zjišťuje na základě výpovědi svědka Gustava B-a, že obžalovaný koupil kultury pěstované svědkem za požadovanou cenu 2 Kč za krabici, a že dal svědkovi jako zálohu na kupní cenu 500 Kč, a že podle seznání svědka B-a byla tato kupní cena tak nízká, že by obchod ten, kdyby se byl uskutečnil, byl způsobil B-ovi jen škodu. Na tomto podkladě dospěl soud k závěru, že dar nebo prospěch nabídnut nebo poskytnut nebyl, a zprošťuje již pro nedostatek této skutkové náležitosti § 30 (1) zákona o nekalé soutěži obžalovaného, nepouštěje se do dalšího rozboru, zda jsou i ostatní zákonné složky tohoto přečinu splněny čili nic. Jest se tudíž především zabýváti námitkami stížnosti, pokud napadají tento výrok o nedostatku řečené zákonné známky § 30 cit. zákona, aniž jest prozatím přihlížeti k dalším jejím vývodům, týkajícím se ostatních zákonných náležitostí § 30, ano je na snadě (a stížnost to nepopírá), že by bylo zbytečné, uvažovati o dalších zákonných náležitostech přečinu podplácení, kdyby zůstal nedotčen výrok o nedostatku základní zákoné složky, výrok, že dar nebo prospěch nebyl vůbec nabídnut nebo poskytnut. Stížnosti nelze přisvědčiti, pokud se snaží svědeckému údaji Gustava B-a, že by byl utrpěl škodu, kdyby byl krabici prodal za 2 Kč, podkládati smysl, že B. měl na mysli škodu, která by mu vznikla při takovém prodeji obžalovanému proto, že by musel zaplatiti konvenční pokutu soukromému obžalobci, jemuž se smlouvou zavázal, pěstovati bakteriální kultury jen pro něho a v množství, kolik jich spotřebuje; že by mu dále vznikla škoda propuštěním z podniku stěžovatelova, v němž jest zaměstnancem; a že by ztratil úplně výživu, poněvadž by neměl záruky, že by obžalovaný odborně vypracoval bakteriální hnojivo, takže by nikdo toto hnojivo nekoupil. V tomto smyslu jest prý — jak doličuje stížnost — chápati údaj svědka B-a, že by byl prodejem kultur obžalovanému utrpěl škodu. Veškerý tento přednes je novotou, spisy nekrytou a příkře se příčící pravému obsahu výpovědi B-a, jenž výslovně udal, že »smluvená cena za kultury byla nízká tak, že, kdyby je skutečně prodal, utrpěl by sám škodu«. Odchyluje-li se stížnost od tohoto pravého doslovu svědecké výpovědi a snaží-li se jí dáti dodatečně jiný smysl, brojí jen způsobem s hlediska § 258 a 288 čís. 3 tr. ř. nepřipustným proti onomu rozsudkovému výroku. Dovozuje-li stížnost v této spojitosti dále, že obžalovaný nabídl B-ovi za dodávku kultur »peníz« a, že již v této nabídce jest spatřovati »prospěch«, dopouští se téže chyby, jak již uvedeno, nedržíc se přesného obsahu výpovědi B-ovy, že by tyto »peníze« vlastně následkem nabídnuté ceny neznamenal pro něho prospěch, nýbrž jen škodu. Leč stížnost kromě toho poukazuje k tomu, že B. byl zavázán smlouvou, pěstovati jen pro stěžovatele kultury a, že jest jím za to placen, takže

s tohoto hlediska vypěstování kultur v množství sebemenším pro osobu třetí, tu obžalovaného, proti zaplacení, znamenalo prospěch, a takto zřejmě poukazuje k tomu, že po případě i peníz, neodpovídající skutečné ceně kultur mohl by za takového stavu býti pro něho prospěchem. Po této stránce jest připustiti, že rozsudek skutečně vykazuje podstatnou mezeru, spokojuje se zjištěním, že tu nešlo o prospěch, ana nabídnutá cena za kultury byla příliš nízká, aniž v téže souvislosti uvažoval o skutečnosti, svědkem B-em potvrzené, že dodává kultury výhradně stěžovateli a že jest o tom i písemná úmluva. Je na snadě, že by při takovém poměru nebyla vyloučena možnost, že by i cena nízká, neodpovídající skutečné hodnotě kultur, mohla znamenati pro B-a »prospěch« ve smyslu zákona, pokud by B. byl za svou práci soukromým obžalobcem odměňován pevným penízem bez ohledu na množství dodaných mu kultur, nebo, pokud by na příklad stěžovatel nahrazoval B-ovi výrobní náklady za pěstování kultur, takže by pak dodávka části kultur osobě jiné (obžalovanému), třeba za cenu nízkou, s ohledem na pevné — paušalované — příjmy B-a z poměru k soukromému obžalobci nebo následkem úspory nabývacích nákladů soukromým obžalobcem hrazených mohla býti spojena s »prospěchem« pro B-a. Pokud si soud při zjištění pojmu »prospěchu« tyto průvodním řízením napovězené důležité okolnosti neuvědomil, spočívá jeho výrok na mylném pojetí zákonného pojmu »prospěch«, pročez bylo rozsudek zrušiti jako zmatečný a, ježto postrádá skutkových zjištění, které, kdyby bylo zákona náležitě použito, měly by býti základem nálezu, věc vrátiti do první stolice k novému projednání a rozhodnutí. K tomuto opatření muselo dojiti tím spíše, an se rozsudek nezabývá ani ostatními skutkovými náležitostmi § 30 zákona o nekalé soutěži, o nichž v souzeném případě nelze již předem tvrditi, že by byly vyloučeny, a připomíná se tu v zájmu správného právního výkladu zákona toto: Podle dosavadního obsahu spisů nelze se ovšem vůbec vyjádřiti o tom, zdali B. byl ve službách soukromého obžalobce; leč skutečnost rozsudkem zjištěná, že byl podle ujednání zavázán bakteriální kultury dodati výhradně soukromému obžalobci, poukazuje k tomu, že byl alespoň podle smlouvy osobou v příkazu podniku činnou. Že by v porušení smlouvy, k němuž měl býti B. podplácením pohnut, bylo lze spatřovati »nekalý« postup ve smyslu zákona, nemůže býti pochybným.

Jest se ještě zmíniti o dalších důležitých složkách zákona, zdali totiž tímto nekalým postupem mohla býti v hospodářském styku někomu zjednána přednost při soutěži na úkor jiných soutěžitelů (§ 30 cit. zák.) a zdali právě soukromému obžalobci v souzeném případě přísluší aktivní oprávnění k trestnímu stíhání (§ 34 cit. zák.). V příručkách československého, jakož i rakouského a německého zákona o nekalé soutěži uvádějí se zpravidla jako příklady přečinu podplácení případy, kde jsou proti sobě v hospodářském styku na jedné straně podnik zaměstnavatele, na straně druhé skupina pozůstávající z úplatce pokud se týče z osoby, v jejímž zájmu úplatce jedná — a z jiných s nimi soutěžících osob nebo podniků, při čemž činnost úplatce směřuje k tomu, by při dodávce (odběru) zboží nebo při jiných hospodářských úkonech právě proti zaměstnavateli podplácením jeho zaměstnance nebo zmocněnce zjednal sobě

neb osobě, pro kterou jedná, přednost na úkor jiných soutěžitelů. Tento typický případ nekryje se ovšem zcela se souzeným případem; neboť není sice pochybným, že se v souzeném případě mohlo dostatí úplatci (obžalovanému) nadskoku při soutěži před jinými soutěžiteli, poněvadž by v nevýhodě byli oni soutěžitelé, kteří opovrhují takovouto nekalou formou soutěžení, než v souzeném případě (a v tom spočívá odchylka od typických příkladů), mohl býti v nevýhodě i zaměstnavatel sám jako soutěžitel, poněvadž právě jeho dosavadní přednost výhradního odbytu bakteriálního hnojiva »Azoform« měla býti jednáním obžalovaného zmařena. Že by tato odchylka nebránila podřazení skutku pod § 30 zák. o nekalé soutěži, je na snadě, an by tu byl vlastně okruh osob trestným činem ohrožených ještě širším než v typických případech podplácení. Leč tato odchylka má další závažný význam pro posouzení otázky žalobního práva podle § 34 cit. zák.; je-li totiž zaměstnavatel jako soutěžitel alespoň stejnou mírou dotčen závadnou činností obžalovaného jako všichni ostatní soutěžitelé — roz. obchodníci mající společné hospodářské zájmy (§ 46 odst. 1 zákona), — není závady, by nebyla i jemu přiznána aktivní legitimace k trestnímu stíhání úplatce podle § 34 odst. 3 a) zákona o nekalé soutěži, podle něhož každý soutěžitel může podati obžalobu pro přečin podle § 30 (1) cit. zákona. Odchylný názor v tomto směru vyslovují sice různí odborní spisovatelé (Viz Dr. Skála, »nekalá soutěž«, strana 174 a 178; Dr. Hans Roppert, »Kommentar zum Gesetze gegen den unlauteren Wettbewerb«, str. 111, 211; Gallmann, »Der unlautere Wettbewerb, Kommentar« strana 229; A. Baumbach, »Kommentar zum Wettbewerbsrecht«, strana 266, 270, 273). Než uváží-li se, že účelem zákona z 15. července 1927 jest, by bylo čeleno nekalému jednání v hospodářském styku měrou co nejvydatnější, odpovídá tento výklad zákona nepochybně jeho tendenci, pokud jde o jednání dobrým mravům soutěže hrubě se příčí. Ostatně tento výklad zákona není ojedinělý. I říšský soud německý v rozhodnutí 50/118 přiznal v obdobném případě § 12 něm. zák. vedle vlastních soutěžitelů ohroženému principálu zaměstnance právo žalobní, a ve stejném smyslu se vyslovuje pro obor rakouského práva Weinmann-Walden na straně 51 díla »die Gesetzgebung gegen den unlauteren Wettbewerb«. Podle těchto právních pravidel bude se krajskému soudu při novém projednání a rozhodnutí věci řídit.

Čís. 3784.

Pro pojem »hanobení republiky« (§ 14 čís. 5 zák. na ochr. rep.) se nevyžaduje, by pachatel užíval slov »republika, čsl. stát a pod.«; stačí i hanobení ústavních činitelů, úřadů a veřejných orgánů, ba i kritika jejich jednání, je-li úmyslně jednostranná, zkreslená a přehnaná, užívá-li pachatel při ní ostrých výrazů, způsobilých snížení vážnost republiky nebo vyvolati v posluchačích náladu nepřátelskou proti hanobenému státu.

Republiku hanobí komunistický řečník, dovozuje ve štvavé řeči z nepravdivých skutečností, že Československá republika je státem buržoasie, a stavě ji proti státnímu útvaru, který si má dělnictvo založiti podle